Ehak” için ihtilâf çıkarmamalı

Necati Bey: “Ümmetimin ihtilâfında rahmet vardır.” Hadisini açıklayarak, bu hadis çerçevesinde cemaatî ihtilâfı değerlendirir misiniz? Cemaatî ihtilâfın rahmet yönü var mıdır?”

DEHŞETLİ BİR İMTİHAN

Bir defa; kardeşler arası ihtilâf başlı başına bir imtihan konusudur.

İhtilâfı müsbet manada mı kullanıyoruz, yoksa menfi manada mı?

Bilindiği gibi, Bediüzzaman ihtilâfı ikiye ayırıyor: Müsbet ihtilâf, Menfi ihtilâf!

Müsbet ihtilâfta rahmet vardır! Peygamber Efendimiz’in (asm) müjdesine mazhar olmuştur.

Bu ihtilâfı Bediüzzaman şöyle tanımlıyor: “Her biri kendi mesleğinin tamir ve revacına sa’y eder. Başkasının tahrip ve iptaline değil, belki tekmil ve ıslahına çalışır.”1 Menfi ihtilâf ise, yakan, yıkan, tahrip eden, bünyeye zarar veren; çünkü içinde garaz, kin, haset ve adavet barındıran ihtilâftır.

Menfi ihtilâfı Bediüzzaman şöyle tanımlıyor: “Amma menfi ihtilâf ise-ki garazkârâne, adâvetkârâne birbirinin tahribine çalışmaktır-hadisin nazarında merduttur.” 2

İMTİHANIN ZOR SORULARI

Menfi ihtilâf, tarafgirlikler meydana getirir.

Beşeriyet gereği potamızda bulunan kin, adâvet ve husûmet duygularını şeytan ihtilâf zemininde çabuk ve kolay kaşır ve kullanır.

Nefis tahriklere ve kışkırtmalara çabuk kapılır.

Dinde haram olan bir sürü facia davranış bu tahrikle nezih kalbe sokulur: İtham, gıybet, iftira, gurur, kibir, kin, nefret, adavet… vs.

Eğer iman-ı kâmil sahibi kalp, bu kışkırtmalar esnasında uhuvvet gibi, kardeşlik gibi,

iman gibi temel referanslarına dört elle sarılır ve mü'min kardeşini kendi zulmünden korursa nurun âlâ nur!

Bir facia imtihanı başarmış olur.

Yok; yenik düşerse, imtihanın zor soruları başlamış demektir! Bu zor soruları tek tek başarmak pek kolay olmaz.

Çünkü her biri ayrı bir imtihan konusudur.

Kırgınlıklar, dargınlıklar, kin ve adavet, hukuk ihlâli bu imtihanın sıradan konularıdır.

Oysa unutmamak lâzımdır ki: Hakta ittifak kaydı ve şartıyla, ehakta herkes aynı şeyi düşünmek zorunda değildir.

"EHAK" MUHALEFET KONUSU OLMAMALI

Ehak'ta (en hak olanda) hiç kimse kendi kanaati dolayısıyla kardeşine muhalif olmamalıdır, tesanütü ve birlik beraberliği sarsıcı boyutta ihtilâf çıkarmamalıdır. Bedîüzzaman, "Hakkı bulduktan sonra ehak için ihtilâfı çıkarma"3 diyor.

Çünkü ehak için ihtilâf çıkarsa yeni bir imtihan dönemi daha başlar: Bu imtihan uhuvveti sarsar. İhlâsı zedeler. Tesanütü bozar. Müfritane irtibat yerine; müfritane inşikak meydan alır.

Allah için sevmek ve Allah için buğz etmek unutulur; kanaati için sevmek ve kanaati için buğz etmek devreye girer.

Bediüzzaman'ın o veciz uyarısıyla: "Elhubbu lillah, ve'l-buğzu fillâh ve'l-hükmü lillah olan desâtir-i âliye düstur-u harekât olmazsa, nifak ve şikak meydan alır."4

Niza başlar.

İşte Kur'ân bu noktada ikaz ediyor: "Nizaa düşmeyin (çekişip boğuşmayın); sonra cesaretiniz kırılır, kuvvetiniz elden gider."5

İHTİLÂFI NECASETTEN ARINDIRMALI

Oysa müsbet ihtilâfta bu mahzurlar yoktur.

Onun için müsbet ihtilâfta rahmet bulunur.

İhtilâfı müsbet hale getirmek ise hiç şüphesiz bizim elimizdedir:

İhtilâfı yukarıda bir kısmı işaret edilen pürüzlerden, kirliliklerden, zulümden arındırmak!

Yani ihtilâfı, necasetten taharete sokmak!

İhtilâftaki rahmete ulaşmanın başka yolu yoktur!

İhtilâfta müsbetlik ölçüsü: İhtilâfa rağmen Allah için sevmektir!

Muhalifiyle boğuşmak yerine; müsbet hareket etmektir! Çünkü birbiriyle boğuşunca müsbet hareket şansı elden gidiyor.6

Rahmet de kaçıyor!

Dipnotlar:

1- Mektubat, s. 259. 2- Mektubat, s. 259. 3- Sözler, s. 659. 4- Mektubat; s. 259. 5- Enfâl Sûresi: 8:46. 6- Mektubat, s. 259.